

ANKARA'DA BULUNAN KAMUSAL MEKAN KULLANIMLARININ YAŞ FAKTÖRÜNE BAĞLI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ¹

EVALUATION OF PUBLIC SPACE USES IN ANKARA DEPENDING ON AGE FACTOR

Arş. Gör. Burcu İMREN GÜZEL

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Niğde/Türkiye
ORCID ID: 0000-0002-1682-9265

Prof. Dr. F. Nihan ÖZDEMİR SÖNMEZ

Ankara Üniversitesi, Uygulamalı Bilimler Fakültesi, Gayrimenkul Geliştirme ve Yönetimi Bölümü, Ankara/Türkiye
ORCID ID: 0000-0001-7018-6312

Cite As

İmren Güzel, B. & Özdemir Sönmez, F.N. (2021). "Ankara'da Bulunan Kamusal Mekan Kullanımlarının Yaş Faktörüne Bağlı Olarak Değerlendirilmesi", International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:6, Issue:24, pp:523-531

ÖZET

Kamusal mekanlar kamusal yaşamın bir parçası olup toplumun bir araya gelebileceği alanları temsil etmektedir. Sokak, cadde, meydan gibi farklı biçimleri bulunan kamusal mekanların toplumun tüm üyeleri için erişilebilir olması beklenen özelliklerinden biridir. Bununla birlikte kamusal mekanların her zaman yeterince erişilebilir ve kapsayıcı olmadığı görülebilmektedir. Kamusal mekanların kullanılmasında bireysel tercihler de önem kazanmaktadır. Yaşa, cinsiyete, ekonomik vb. faktörlere bağlı olarak kamusal mekan kullanımlarında zaman zaman farklılaşmalar görülebilmektedir. Bazı kamusal mekanlar belirli grupların bölgeleri haline gelebilmektedir. Yaş ve kamusal mekan kullanımına yönelik çalışmalarda gençler ve daha ileri yaşlı bireyler arasında kamusal mekanı seçme ve kullanma açısından farklılıkların olduğu vurgulanmaktadır. Genç gruplar şehir merkezleri, parklar, ana caddeler ve alışveriş merkezleri gibi yerlerde bulunmayı tercih ederken, ileri yaşlı gruplar kendilerini gençlerden uzaklaştırma eğilimindedirler. Bu çalışma kapsamında Ankara'nın kamusal mekanlarında yaşa bağlı kullanımlar ele alınmaktadır. Bunun için öncelikle Ankara'nın bilinen kamusal mekanları araştırılmış ve daha sonra görüşme ve anket yoluyla ulaşılan 456 kişiye hangi alanları kullandıkları sorulmuştur. Alınan cevaplar görüşülen kişilerin yaşları doğrultusunda değerlendirilmiştir. Seçilen kamusal mekanların bazılarında yaşa bağlı kullanım farklılıklarına rastlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Kamusal mekan, yaş, Ankara

ABSTRACT

Public spaces are a part of public life and represent spaces where society can come together. One of the expected feature of public spaces having different forms as streets, avenues and squares is to be accessible to all members of the society. However, it can be seen that public spaces are not always accessible and inclusive enough. Individual preferences also gain importance in the use of public spaces. Depending on the factors like age, gender, economic, etc. there may be differences in public space usage from time to time. Some public spaces can become regions of certain groups. In studies on age and use of public space, it is emphasized that there are differences between young people and older people in terms of choosing and using public space. While younger groups prefer to be in places such as city centers, parks, main streets and shopping malls, older groups tend to distance themselves from the young. Within the scope of this study, age-related uses in public spaces of Ankara is discussed. For this, firstly known public places of Ankara had been researched and then 456 people who were reached by interview and questionnaire were asked which areas they used. The answers received had been evaluated according to the ages of the interviewees. Some of the selected public spaces have age-related usage differences.

Key words: Public space, age, Ankara

1. GİRİŞ

Kamusal alan kavramının iki boyutu bulunmaktadır. Bunlardan biri anlam üretim alanları açısından normatif bir ilkeyi, bir ideali belirtip ortak, aleni, açık ve eleştirel olan anlamına gelirken diğeri mekânsal bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır ve toplumsal yaşantımız içinde fikirlerin, ifadelerin ve tecrübelerin üretildiği, açığa çıktığı, paylaşıldığı, dolanıp yayıldığı ve müzakere edildiği toplumsal alanları tanımlamaktadır (Özbek,2015). Kamusal mekan daha geniş bir anlama sahip olan kamusal alan kavramının bir parçasıdır ve vatandaşların fiziksel olarak "bir halk olarak bir araya gelebilecekleri" kamusal alanın maddi bir bölümünü temsil etmektedir (Moeckli, 2016). Kamusal mekanlar açık ve kamu erişiminin olduğu, insanların tek ya da grup halinde gidebildikleri, kamu yönetimi ve mülkiyetinde olan, bazen de özel yönetimi olan kamuya açık mekanlar olarak da tanımlanmaktadır (Carr et al., 1992). Kamusal mekanlar hangi kültürden, dinden ve sosyal statüden olursa olsun her bireye sunulmuş veya açılmış alanlardır. En temel öğeleri sokak, cadde, meydan ve açık alanlardır (Gökgür, 2017). Akkar (2012), kamusal mekan türlerini üç başlık altında toplamaktadır. Açık kamusal alanlar kent içinde, sokak, cadde, bulvar, meydan, otoyol, otopark alanları, park, kent dışında kıyı boyunca uzanan kumsal, orman, göl ve akarsu gibi özel kişi ya da kurumlara ait alanların dışında kalan yerleri; kapalı kamusal alanlar kütüphane, müze, cami, kilise, sinagog, belediye, parlamento gibi kamu binaları, hastane, sağlık ocağı, otobüs terminali, tren garları, hava alanları gibi hizmet

¹ Bu çalışma Gazi Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Anabilim Dalında Burcu İMREN GÜZEL'in Prof. Dr. Nihan ÖZDEMİR SÖNMEZ danışmanlığında yürütülmüş olan doktora tezinden türetilmiştir.

sunulan mekanları; açık ya da kapalı yarı kamusal alanlar ise üniversite kampüsleri, spor tesisleri, lokantalar, sinemalar, alışveriş merkezleri gibi yerleri içermektedir.

Kamusal mekanlar sosyal dayanışma, bütünleşme, sosyal sermaye gibi çerçevelerle ele alınmakla birlikte aynı zamanda çelişkili bir yanı da bulunmaktadır. Farklı grupların karşılaşma noktası olan bu alanlarda her zaman etkileşimin olduğu veya gerçekleşen bir temasın uyumlu olduğu söylenemez çünkü insanların ihtiyaçları, arzuları ve talepleri farklılık gösterebilmektedir ve kamusal mekanın düzenlemesine bağlı olarak farklı deneyimler yaşanması mümkündür (Cattell ve ark, 2008). Ayrıca kamusal mekanlar herkes için erişilebilir olarak nitelendirilse de bu konuda da çelişkiler söz konusudur (Kohn, 2004; Németh ve Schmidt, 2011). Herkese açıklık ve erişilebilirliği içeren kamusal alan tanımları gerçeği yansıtmaz (Laughlin ve Johnson, 2011). Kamusal mekanların tüm toplum tarafından değil, homojen gruplar tarafından kullanıldığına yönelik görüşler bulunmaktadır (Akkar, 2004; Adhya, 2008). Farklı grupların kamusal mekanları kullanımında farklılaşmalar olduğu görülmektedir ve bazı gruplar belirli mekanları daha çok kullanmaktadır (Neal, 2010). Gündelik modern yaşamda kentsel kamusal mekanlar genellikle belirli gruplar tarafından bölgeselleştirilmektedir (Peters ve diğerleri, 2010). Bireylerin boş zaman aktiviteleri için seçtikleri alanlar yaş grupları, cinsiyet, sosyal sınıflar, meslek gruplarına bağlı olarak değişim gösterebilmektedir (Tatlıdil, 2009). Yaş, insanların kamusal mekanlara olan ilgisini etkileyen en önemli faktörlerden biridir ve yaş gruplarının ihtiyaçlarındaki zıtlıklar kamusal mekanların kapsayıcılığını engelleyebilmektedir (Askari vd. 2015).

Kamusal mekan kullanımına yönelik yapılan çalışmalarda farklı yaş gruplarının kamusal mekan seçimi ve kullanma tercihlerinde farklılıklar olduğu ifade edilmektedir. Kamusal alanlarda bulunma olasılığı en yüksek görülen genç insanlar çoğunlukla yetişkinler tarafından sorun olarak görülmektedir. Çocuklar ise genellikle aile kontrolünde olduklarından kendi başlarına dışarı çıkıp oyun oynamaları ve sosyalleşmeleri aileleri tarafından kısıtlanmaktadır ve kamusal mekanlarda yalnız bulunmaları beklenmemektedir (Shaftoe, 2008). Ebeveynler çocuklarını koruma içgüdüleriyle geçmişte kendilerinin kamusal alanları kullandığından daha az çocuklarının kamusal alanları kullanımına izin verdiklerini kabul etmektedirler (Loukaitou-Sideris, 2003).

Kamusal mekanlar, sosyal olarak kabul edilen kullanımlar ve kullanıcılar açısından bakıldığında yetişkin odaklıdır. Gençlerin faaliyetleri ve algıları, kamusal alanların planlanmasında ele alınmamaktadır. Bu boşluk şehir planlamanın bir eksikliği olarak kabul edilmektedir. Plancıların gençlerin kamusal alanları nasıl algıladıklarına dair iyi bir anlayışa sahip olmadıkları düşünülmektedir (Laughlin ve Johnson, 2011). Oysaki gençler kamusal mekanların en güçlü kullanıcı gruplarından biridir. Gençlerin açık alanları kullanma şekli genellikle yetişkinlerin değer kavramlarıyla çelişmekte ve genellikle olumsuz olarak görülmektedir (Standler, 2014). Gençler, kamusal mekanlarda sosyal kimliklerini diğer gruplara göstermek isteyen coşkulu gruplardır. Öte yandan yaşlılar, bu tür alanların sunduğu sosyal fırsatlardan tam olarak yararlanamayan, fiziksel güçlükleri olan gruplardır (Askari vd. 2015).

Gençler genellikle şehir merkezleri, parklar, ana caddeler ve alışveriş merkezleri gibi yerlere eşit erişim talep etmektedirler (Shaftoe, 2008). Kamusal alanlarda bir araya gelmek için özel bir gereksinim duymaktadırlar ve genellikle belirli kamusal alanları veya yapıları buluşma noktası olarak seçme ve bu alanlarda gruplaşma eğilimindedirler (Holland ve diğerleri, 2007). Gençler kimliklerini kapsama ve dışlama, kalıplaşmışlık ve damgalama süreçleriyle ifade ettiklerinden kamusal alanlarda “biz” ve “başkaları” gibi söylemlerde bulunmaktadır. Gençler kamusal mekanlarda hem yetişkinler dünyasıyla tanışma hem de kendi yaşlılarının alanlarına çekilme ihtiyacı içindedirler. Kamusal mekanlar genç kullanıcılar için özgürlük ve mahremiyet sunmaktadır ve gençler kamusal mekanı özgürlük, rahatlama, aileden uzak kalma, keyif yapma, isterlerse bir şeyler yapma, istemezlerse hiçbir şey yapmadan oturma alanları olarak tanımlamaktadırlar (Lieshout ve Aarts, 2008). Kamusal mekanlarda büyük gruplar halinde bulunabilmektedirler ve kamusal mekanda bulunmalarının diğer nedenleri arkadaşlarla buluşmak, gösteriş yapmak ve hatta bir eş bulmak olabilmektedir. Sosyal fırsatların ağır bastığı kamusal mekanlarda fiziksel çekicilik bu grup için daha az önemlidir (Askari vd., 2015).

Yaşlılar kamusal mekanları gençlerden oldukça farklı bir şekilde kullanmaktadır. Bu grup için kamusal mekanlar yaşam kalitesini arttırdığı ölçüde önemlidir (Askari vd., 2015). Yaşlı insanlar büyük çocuklar ve genç erişkinler tarafından yoğun olarak kullanılan alanlardan kendilerini uzaklaştırma eğilimindedirler. Başkalarının varlığı konusunda hassasiyet gösteren yaşlı insanlar genellikle gençlerin toplandıkları alanlardan uzak durmaktadırlar. Kamusal mekanda gençler genellikle büyük gruplar halinde sosyalleşirken yaşlı insanlar genellikle bir ya da iki arkadaş ile sosyalleşmektedirler (Holland ve diğerleri, 2007). Yaşlılar, başkalarının varlığından uzaklaşmak için günün erken saatlerinde bu tür mekanlarda görünme eğilimindedir,

güvenlik personeli tarafından kontrol edilen halka açık alanları tercih etmektedirler ve konfor, güvenlik ve kolaylık, yaşlıların kamusal mekanlarda kalmasını sağlayan özelliklerdir (Askari vd., 2015).

Yaşlı insanların açık hava rekreasyonu dahil birçok farklı boş zaman kullanımından yararlandığını görülmektedir. Yürüyüş, piknik ve gezi gibi kapsamlı fiziksel efor gerektirmeyen faaliyetler yaşla birlikte çok az düşüş göstermektedir. Belirli bir yaş üzeri grupların çoğunun parkları spor dışı rekreasyon faaliyetleri, dinlenmek ve başkalarıyla sosyalleşmek için kullandığı görülmektedir (Hutchison, 1994). Yaşlı insanlar düzenli yürüyüş için sık sık kamusal mekanlardadır (Askari vd., 2015). Yaşlı yetişkinlerin yaşam alanları gittikçe daralmaktadır ve küçülen yaşam alanları en yakın açık alanlara yönelerek genişletmektedirler. Çalışmalar, yaşlı yetişkinlerin esas olarak sağlıkları için açık havada yürüme eğiliminde olduklarına dair genel bir varsayımı yansıtmaktadır (Noon ve Ayalon, 2017).

Bu çalışma kapsamında yaş gruplarına göre kamusal mekan kullanımındaki farklılaşmaların olup olmadığı Ankara örneği üzerinden ele alınmaktadır. Ankara'nın önde gelen ve bilinen kamusal mekanlarının farklı yaş grupları aralıklarının kullanımlarına göre değerlendirilmesi yapılmış ve elde edilen sonuçlar tartışılmıştır.

2. YÖNTEM

Bu çalışma Ankara'da bulunan kamusal mekanların kullanımlarının yaş gruplarına göre değişim gösterip göstermediğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Ankara başta Kızılay, Ulus Meydanı olmak üzere pek çok önemli kamusal mekan ve kullanımı içermektedir. Çalışma için öncelikle Ankara'nın önde gelen ve tanınan kamusal mekanları belirlenmiştir. Belirlenen bu mekanlar cadde ve sokaklar, parklar, meydanlar, göller, tarihi ve simgesel alanlar ve dini alanlardan oluşmaktadır. Cadde ve sokaklar kapsamında Arjantin Caddesi, Atatürk Bulvarı, Bahçeli 7. Cadde, Bestekar Sokak, İzmir Caddesi, Karanfil Sokak, Park Caddesi, Sakarya Caddesi, Tunalı H. Caddesi, Yüksel Caddesi görüşmecilere sorulmuştur. Parklar kısmı daha geniş bir yer tutmaktadır. 50. Yıl Parkı, Abdi İpekçi Parkı, Ahlatlıbel A. Parkı, Altınköy, Altınpark, Botanik Parkı, Demetevler Parkı, Dikmen Vadisi Parkı, Gençlik Parkı, Güvenpark, Gökçek Park, Göksu Parkı, Harikalar Diyarı Parkı, İsmet İnönü Parkı, Keçiören Evcil Hayvanlar Parkı, Kuğulu Park, Kurtuluş Parkı ve Seğmenler Parkı içinde hangilerini kullandıkları görüşülen kişilere sorulmuştur. Meydanlar bölümünde Cebeci Meydanı, İtfaiye Meydanı, Kızılay Meydanı, Kurtuluş Meydanı, Opera Meydanı, Sıhhiye Meydanı, Şili Meydanı, Tandoğan Meydanı ve Ulus Meydanı ele alınmaktadır. Göller için Eymir Gölü, Mavigöl ve Mogan Gölü, tarihi ve simgesel alanlar için Anıtkabir, Ankara Kalesi, Atatürk Orman Çiftliği ve Hamamönü, dini alanlar için Kocatepe Camisi ve Hacı Bayram Veli Camisi görüşmecilere sorulmuştur. Bu mekanların çoğu Ankara'da yaşayanlar tarafından bilinen mekanlardır.

Çalışma görüşme ve anket yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Ankara'nın farklı bölgelerinden rastgele seçilen 456 kişiye bu alanlardan hangilerini kullandıkları ve kullandıkları alanlara yönelik sorular sorulmuştur. Pek çok verinin elde edildiği çalışmada yaş için elde edilen veriler SPSS programında değerlendirilmiştir. Görüşmecilerin yaşları normal dağılım göstermediğinden Mann-Whitney U testi uygulanarak değerlendirme yapılmış ve Ankara'da bulunan kamusal alanlar ve yaş arasındaki ilişki sorgulanmıştır. Yaş aralıkları ve kullanımları gösteren tablo ise yaşa bağlı kullanımlarda hangi yaş gruplarının o mekanı daha çok kullandığını görebilmek için düzenlenmiştir. Tablolarda bulunan değerler ilgili yaş grubunun değerleri olurken, yüzde kısmı da yine o yaş grubu içinde kullananların yüzdesini göstermektedir. Çalışmada sayısal verilerin ele alınması dışında görüşmecilerin söylemlerine de yer verilmektedir.

3. ARAŞTIRMA BULGULARI

Görüşülen kişilerin yaşları 18 ve 80 yaş arasında değişim göstermektedir (Çizelge 3.1). Yaş aralıkları TÜİK verilerinden faydalanılarak oluşturulmuştur. En çok ulaşılan yaş grubu aralığı 18-24'tür (%41,9). Daha sonra oran olarak yüksekte düşüğe sırasıyla 25-29 (%15,6), 30-34 (%9), 45-49(%6,8), 50-54 (%6,6), 40-44 (%5,7), 35-39 (%4,6), 55-59 (%4,4), 60-64 (%2,9) ve 65-69, 70-74, 75-+ (%0,4) yaş aralıkları gelmektedir. 65 yaş ve üstünde çok az sayıda kişiye ulaşılabilmektedir. Görüşme yapılan 6 kişi yaş sorusuna cevap vermemiştir ve verdikleri cevaplar bir sonraki aşamada bulunan kullanılan alanlar kısmında değerlendirmeye alınmamıştır.

Çizelge 3.1. Görüşülenlerin Yaş Dağılımı

Yaş Grupları	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-+	Missing	Total
Değer	191	71	41	21	26	31	30	20	13	2	2	2	6	456
Yüzde	41,9	15,6	9	4,6	5,7	6,8	6,6	4,4	2,9	0,4	0,4	0,4	1,3	100

Kullanılan alanların yaş aralıklarına göre aldıkları değerler ve yüzdeleri tabloda yer almaktadır (Çizelge 3.2). Kızılay Meydanı tüm yaş grupları aralıklarında ilk sıralarda kullanılan yerlerden biridir. Anıtkabir ve Bahçelievler 7. Cadde de birçok yaş aralığında ilk sıralarda sıkça gidildiği ifade edilen yerler arasındadır.

Çizelge 3.2. Yaş Gruplarına Göre Kullanım

	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75++	Toplam
Arjantin C.	20	9	6	4	3	2	1	2	1	0	0	0	48
	10,5%	12,7%	14,6%	19,0%	11,5%	6,5%	3,3%	10,0%	7,7%	0,0%	0,0%	0,0%	10,7%
Atatürk Blv.	36	14	5	7	7	4	7	4	3	1	0	0	88
	18,8%	19,7%	12,2%	33,3%	26,9%	12,9%	23,3%	20,0%	23,1%	50,0%	0,0%	0,0%	19,6%
Bahçeli 7. C.	114	30	16	9	8	5	6	5	2	0	0	0	195
	59,7%	42,3%	39,0%	42,9%	30,8%	16,1%	20,0%	25,0%	15,4%	0,0%	0,0%	0,0%	43,3%
Bestekar S.	39	15	11	4	4	3	1	1	1	0	0	0	79
	20,4%	21,1%	26,8%	19,0%	15,4%	9,7%	3,3%	5,0%	7,7%	0,0%	0,0%	0,0%	17,6%
İzmir Caddesi	31	12	10	7	8	4	6	6	3	0	0	0	87
	16,2%	16,9%	24,4%	33,3%	30,8%	12,9%	20,0%	30,0%	23,1%	0,0%	0,0%	0,0%	19,3%
Karanfil S.	83	23	11	8	4	3	6	2	2	0	0	0	142
	43,5%	32,4%	26,8%	38,1%	15,4%	9,7%	20,0%	10,0%	15,4%	0,0%	0,0%	0,0%	31,6%
Park Caddesi	20	8	6	3	3	2	0	0	1	0	0	0	43
	10,5%	11,3%	14,6%	14,3%	11,5%	6,5%	0,0%	0,0%	7,7%	0,0%	0,0%	0,0%	9,6%
Sakarya C.	42	11	9	5	5	3	7	2	3	0	0	0	87
	22,0%	15,5%	22,0%	23,8%	19,2%	9,7%	23,3%	10,0%	23,1%	0,0%	0,0%	0,0%	19,3%
Tunalı H. C.	77	26	17	8	5	6	3	5	4	0	0	0	151
	40,3%	36,6%	41,5%	38,1%	19,2%	19,4%	10,0%	25,0%	30,8%	0,0%	0,0%	0,0%	33,6%
Yüksel C.	25	9	8	5	3	2	3	1	3	0	0	0	59
	13,1%	12,7%	19,5%	23,8%	11,5%	6,5%	10,0%	5,0%	23,1%	0,0%	0,0%	0,0%	13,1%
50. Yıl Parkı	11	3	2	2	1	2	1	1	1	0	0	0	24
	5,8%	4,2%	4,9%	9,5%	3,8%	6,5%	3,3%	5,0%	7,7%	0,0%	0,0%	0,0%	5,3%
Abdi İpekçi P.	6	4	3	1	1	0	2	1	1	0	0	0	19
	3,1%	5,6%	7,3%	4,8%	3,8%	0,0%	6,7%	5,0%	7,7%	0,0%	0,0%	0,0%	4,2%
Ahlatlıbel A. P.	22	9	8	5	6	3	3	1	1	0	1	0	59
	11,5%	12,7%	19,5%	23,8%	23,1%	9,7%	10,0%	5,0%	7,7%	0,0%	50,0%	0,0%	13,1%
Altıncöy	8	4	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	15
	4,2%	5,6%	2,4%	4,8%	3,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,3%
Altınpark	12	5	5	4	4	1	3	4	2	0	1	1	42
	6,3%	7,0%	12,2%	19,0%	15,4%	3,2%	10,0%	20,0%	15,4%	0,0%	50,0%	50,0%	9,3%
Botanik Parkı	19	3	6	3	2	0	3	0	1	0	0	0	37
	9,9%	4,2%	14,6%	14,3%	7,7%	0,0%	10,0%	0,0%	7,7%	0,0%	0,0%	0,0%	8,2%
Demetevler P.	3	5	1	2	1	2	3	0	0	0	0	0	17
	1,6%	7,0%	2,4%	9,5%	3,8%	6,5%	10,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,8%
Dikmen V. P.	11	3	5	3	3	2	0	1	0	0	0	0	28
	5,8%	4,2%	12,2%	14,3%	11,5%	6,5%	0,0%	5,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,2%
Gençlik Parkı	20	8	6	1	2	0	3	3	1	0	0	0	44
	10,5%	11,3%	14,6%	4,8%	7,7%	0,0%	10,0%	15,0%	7,7%	0,0%	0,0%	0,0%	9,8%
Güvenpark	34	12	6	4	4	4	6	2	2	0	1	1	76
	17,8%	16,9%	14,6%	19,0%	15,4%	12,9%	20,0%	10,0%	15,4%	0,0%	50,0%	50,0%	16,9%
Gökçek Park	4	5	2	2	1	1	5	0	0	0	1	0	21
	2,1%	7,0%	4,9%	9,5%	3,8%	3,2%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	4,7%
Göksu Parkı	33	12	8	4	7	10	3	3	2	0	1	0	83
	17,3%	16,9%	19,5%	19,0%	26,9%	32,3%	10,0%	15,0%	15,4%	0,0%	50,0%	0,0%	18,4%
Harikalar D. P.	16	6	5	4	6	6	5	2	2	0	0	0	52
	8,4%	8,5%	12,2%	19,0%	23,1%	19,4%	16,7%	10,0%	15,4%	0,0%	0,0%	0,0%	11,6%
İsmet İnönü P.	3	2	3	1	0	0	1	0	0	0	0	0	10
	1,6%	2,8%	7,3%	4,8%	0,0%	0,0%	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%
Keçiören E. H. P.	5	4	5	4	3	2	5	0	0	0	0	0	28
	2,6%	5,6%	12,2%	19,0%	11,5%	6,5%	16,7%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	6,2%
Kuğulu Park	45	14	11	6	2	7	6	4	3	1	0	0	99
	23,6%	19,7%	26,8%	28,6%	7,7%	22,6%	20,0%	20,0%	23,1%	50,0%	0,0%	0,0%	22,0%
Kurtuluş Parkı	28	8	6	1	3	0	2	1	2	0	0	0	51

	14,7%	11,3%	14,6%	4,8%	11,5%	0,0%	6,7%	5,0%	15,4%	0,0%	0,0%	0,0%	11,3%
Seğmenler P.	55	19	12	5	4	3	1	0	0	0	1	0	100
	28,8%	26,8%	29,3%	23,8%	15,4%	9,7%	3,3%	0,0%	0,0%	0,0%	50,0%	0,0%	22,2%
Cebeci M.	9	3	4	1	2	0	0	1	2	0	0	0	22
	4,7%	4,2%	9,8%	4,8%	7,7%	0,0%	0,0%	5,0%	15,4%	0,0%	0,0%	0,0%	4,9%
İtfaiye M.	5	5	5	1	0	2	4	0	1	0	0	0	23
	2,6%	7,0%	12,2%	4,8%	0,0%	6,5%	13,3%	0,0%	7,7%	0,0%	0,0%	0,0%	5,1%
Kızılay M.	97	35	19	10	9	14	16	9	6	2	1	1	219
	50,8%	49,3%	46,3%	47,6%	34,6%	45,2%	53,3%	45,0%	46,2%	100,0%	50,0%	50,0%	48,7%
Kurtuluş M.	9	7	5	1	1	1	1	2	3	0	0	0	30
	4,7%	9,9%	12,2%	4,8%	3,8%	3,2%	3,3%	10,0%	23,1%	0,0%	0,0%	0,0%	6,7%
Opera M.	8	3	4	2	1	1	5	0	2	0	0	0	26
	4,2%	4,2%	9,8%	9,5%	3,8%	3,2%	16,7%	0,0%	15,4%	0,0%	0,0%	0,0%	5,8%
Sıhhiye M.	37	16	7	5	4	2	7	5	4	1	0	0	88
	19,4%	22,5%	17,1%	23,8%	15,4%	6,5%	23,3%	25,0%	30,8%	50,0%	0,0%	0,0%	19,6%
Şili M.	2	1	2	3	1	1	0	0	0	0	0	0	10
	1,0%	1,4%	4,9%	14,3%	3,8%	3,2%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,2%
Tandoğan M.	20	6	3	2	3	1	2	1	2	1	1	0	42
	10,5%	8,5%	7,3%	9,5%	11,5%	3,2%	6,7%	5,0%	15,4%	50,0%	50,0%	0,0%	9,3%
Ulus Meydanı	18	11	8	1	4	8	10	5	2	1	1	1	70
	9,4%	15,5%	19,5%	4,8%	15,4%	25,8%	33,3%	25,0%	15,4%	50,0%	50,0%	50,0%	15,6%
Eymir Gölü	55	20	19	5	7	7	5	2	5	0	1	0	126
	28,8%	28,2%	46,3%	23,8%	26,9%	22,6%	16,7%	10,0%	38,5%	0,0%	50,0%	0,0%	28,0%
Mavigöl	21	12	9	2	3	2	7	2	2	0	0	0	60
	11,0%	16,9%	22,0%	9,5%	11,5%	6,5%	23,3%	10,0%	15,4%	0,0%	0,0%	0,0%	13,3%
Mogan Gölü	50	12	13	6	6	9	7	4	2	0	1	0	110
	26,2%	16,9%	31,7%	28,6%	23,1%	29,0%	23,3%	20,0%	15,4%	0,0%	50,0%	0,0%	24,4%
Anıtkabir	64	33	17	7	11	6	13	3	4	1	0	0	159
	33,5%	46,5%	41,5%	33,3%	42,3%	19,4%	43,3%	15,0%	30,8%	50,0%	0,0%	0,0%	35,3%
Ankara Kalesi	25	13	9	2	4	1	4	3	3	0	0	0	64
	13,1%	18,3%	22,0%	9,5%	15,4%	3,2%	13,3%	15,0%	23,1%	0,0%	0,0%	0,0%	14,2%
Atatürk Orman Ç.	30	14	12	3	6	2	5	1	2	0	0	0	75
	15,7%	19,7%	29,3%	14,3%	23,1%	6,5%	16,7%	5,0%	15,4%	0,0%	0,0%	0,0%	16,7%
Hamamönü	52	19	12	4	4	6	9	1	5	0	0	0	112
	27,2%	26,8%	29,3%	19,0%	15,4%	19,4%	30,0%	5,0%	38,5%	0,0%	0,0%	0,0%	24,9%
Kocatepe C.	13	9	2	3	6	4	5	4	3	0	1	0	50
	6,8%	12,7%	4,9%	14,3%	23,1%	12,9%	16,7%	20,0%	23,1%	0,0%	50,0%	0,0%	11,1%
Hacı B. Veli C.	18	10	6	5	11	12	10	3	4	1	1	0	81
	9,4%	14,1%	14,6%	23,8%	42,3%	38,7%	33,3%	15,0%	30,8%	50,0%	50,0%	0,0%	18,0%
Toplam	1355	512	350	176	184	156	202	97	93	9	13	4	3151

Her yaş grubunda toplam kullanım sayıları o yaş grubundaki kişi sayısına bölünerek kişi başına ortalama düşen kullanım alanı sayısına bakıldığında 30-34 ve 35-39 yaş gruplarında çok daha fazla yerin kullanıldığının ifade edildiği görülmektedir. 75-+ sadece iki kişi ile görüşülmüştür ve bu grupta kişi başına düşen kullanım oranı oldukça düşüktür. Toplam kullanım sayısı ise tüm kişilere bölündüğünde ise ortalama kullanımın 7,0 olduğu görülmektedir (Çizelge 3.3).

Çizelge 3.3. Yaş Gruplarına Göre Kişi Başına Düşen Kullanım

	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-+	Toplam
Toplam Kullanım	1355	512	350	176	184	156	202	97	93	9	13	4	3151
Frequency	191	71	41	21	26	31	30	20	13	2	2	2	450
Kişi Başı Ort. K.	7,1	7,2	8,5	8,4	7,1	5,0	6,7	4,9	7,2	4,5	6,5	2,0	7,0

Kullanılan alanlar ve yaş arasında bir ilişki olup olmadığını anlamak için seçilmiş olan her alan için SPSS programında Mann-Whitney U testi uygulanmıştır.

Bahçeli 7. Cadde'de kullanıcılar ve yaş arasında bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmıştır (Çizelge 3.4). Yaş gruplarında kullanıcı sayılarına ve her grubun içinde kullanım yüzdesine bakıldığında genç yaş grupları aralıklarında bu caddenin daha fazla kullandığı görülmektedir.

Çizelge 3.4. Bahçeli 7. Cadde Mann-Whitney U Testi Ve Yaş Gruplarına Göre Kullanım

Bahçeli 7. Cadde	Görüşme yapılan kişinin yaşı	Bahçeli 7. Cadde	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75++	Toplam
Mann-Whitney U	15748,500	Değer	114	30	16	9	8	5	6	5	2	0	0	0	195
Wilcoxon W	34858,500	Yüzde	59,7	42,3	39,0	42,9	30,8	16,1	20,0	25,0	15,4	0	0	0	43,3
Z	-6,685														
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000														

Bestekar Sokak'ta da kullanıcılar ve yaş arasında bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmaktadır (Çizelge 3.5). Bestekar Sokak'ta 30-34 yaş arası görüşülenlerin %26,8'i Bestekar Sokak'a gittiğini ifade etmiştir. 30-34 yaştan sonra yüzde oranı gittikçe düşmekte, öncesinde ise kendinden düşük oran görülmekle birlikte yüzde oranları yüksektir.

Çizelge 3.5. Bestekar Sokak Mann-Whitney U Testi ve Yaş Gruplarına Göre Kullanım

Bestekar Sokak	Görüşme yapılan kişinin yaşı	Bestekar Sokak	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75++	Toplam
Mann-Whitney U	12168,500	Değer	39	15	11	4	4	3	1	1	1	0	0	0	79
Wilcoxon W	15328,500	Yüzde	20,4	21,1	26,8	19,0	15,4	9,7	3,3	5,0	7,7	0,0	0,0	0,0	17,6
Z	-2,375														
Asymp. Sig. (2-tailed)	,018														

Karanfil Sokak'ta kullanıcılar ve yaş arasında ilişkiye bakıldığında 18-24, 25-29, 30-34 ve 35-39 yaş aralıklarında görüşülenlerin kullanım yüzdesinin yüksek olduğu ve mann-whitney u testinde de yaş ve Karanfil Sokak'ın kullanımı arasında bir ilişkinin olduğu görülmektedir (Çizelge 3.6).

Çizelge 3.6. Karanfil Sokak Mann-Whitney U Testi ve Yaş Gruplarına Göre Kullanım

Karanfil Sokak	Görüşme yapılan kişinin yaşı	Karanfil Sokak	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75++	Toplam
Mann-Whitney U	14610,500	Değer	83	23	11	8	4	3	6	2	2	0	0	0	142
Wilcoxon W	24763,500	Yüzde	43,5	32,4	26,8	38,1	15,4	9,7	20	10	15,4	0	0	0	31,6
Z	-5,676														
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000														

Tunalı Hilmi Caddesi örneğinde de kullanıcılar ve yaş arasında bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmaktadır (Çizelge 3.7). 18-39 yaş arasında yüksek kullanım oranı görülmekte, daha sonra düşmekte, 55-64 yaş aralığında oran yeniden yükselmektedir. 65 yaş ve üstünde hiç kullanılmamaktadır.

Çizelge 3.7. Tunalı Hilmi Caddesi Mann-Whitney U Testi ve Yaş Gruplarına Göre Kullanım

Tunalı Hilmi Caddesi	Görüşme yapılan kişinin yaşı	Tunalı Hilmi Caddesi	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75++	Toplam
Mann-Whitney U	17672,500	Değer	77	26	17	8	5	6	3	5	4	0	0	0	151
Wilcoxon W	29148,500	Yüzde	40,3	36,6	41,5	38,1	19,2	19,4	10	25	30,8	0	0	0	33,6
Z	-3,773														
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000														

Altınpark'ta örneğinde şimdiye kadar olan örneklerin aksine gençlerin kullanım oranı bu park için düşüktür. 70 ve üstü yaş grubunda bu parkı kullandığını ifade edenler bulunmaktadır. Uygulanan teste göre de kullanıcılar ve yaş arasında bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmaktadır (Çizelge 3.8).

Çizelge 3.8. Altınpark Mann-Whitney U Testi ve Yaş Gruplarına Göre Kullanım

Altınpark	Görüşme yapılan kişinin yaşı	Altınpark	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75++	Toplam
Mann-Whitney U	6642,000	Değer	12	5	5	4	4	1	3	4	2	0	1	1	42
Wilcoxon W	90078,000	Yüzde	6,3	7	12,2	19	15,4	3,2	10	20	15,4	0	50	50	9,3
Z	-2,406														
Asymp. Sig. (2-tailed)	,016														

Keçiören Evcil Hayvanlar Parkı'nda da kullanıcılar ve yaş arasında bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmaktadır (Çizelge 3.9). Altınpark'ta olduğu gibi gençlerin kullanım oranı bu park için düşüktür. 55-59 yaş aralığından itibaren de kimse bu parkı kullanmadığını ifade etmemiştir. 30-34 yaş aralığından başlayarak 50-54 yaş aralığı da dahil kullanım oranlarında yükseklik görülmektedir.

Çizelge 3.9. Keçiören Evcil Hayvanlar Parkı Mann-Whitney U Testi ve Yaş Gruplarına Göre Kullanım

Keçiören Evcil Hayvanlar Parkı	Görüşme yapılan kişinin yaşı	Keçiören Evcil H.P.	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75++	Toplam
Mann-Whitney U	4494,500	Değer	5	4	5	4	3	2	5	0	0	0	0	0	28
Wilcoxon W	93747,500	Yüzde	2,6	5,6	12,2	19	11,5	6,5	16,7	0	0	0	0	0	6,2
Z	-2,127														
Asymp. Sig. (2-tailed)	,033														

Uygulanan teste göre Kurtuluş Parkı'nda da kullanıcılar ve yaş arasında bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmaktadır (Çizelge 3.10). Yüzdeler dilimlere bakıldığında 60-64 yaş aralığında en yüksek kullanım oranı görülmektedir. 65 yaş ve üstü itibariyle parkı kimse kullanmadığını ifade etmemiştir. Bu parkın kullanımını belirli bir yaş altı ve üstü diye değerlendirirsek ileri yaşlara göre genç grubun daha çok kullandığını söylemek mümkündür.

Çizelge 3.10. Kurtuluş Parkı Mann-Whitney U Testi ve Yaş Gruplarına Göre Kullanım

Kurtuluş Parkı	Görüşme yapılan kişinin yaşı	Kurtuluş Parkı	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75++	Toplam
Mann-Whitney U	7858,500	Değer	28	8	6	1	3	0	2	1	2	0	0	0	51
Wilcoxon W	9184,500	Yüzde	14,7	11,3	14,6	4,8	11,5	0	6,7	5	15,4	0	0	0	11,3
Z	-2,655														
Asymp. Sig. (2-tailed)	,008														

Seğmenler Parkı'nda kullanıcılar ve yaş arasında bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmaktadır (Çizelge 3.11). 65 yaş ve üstü itibariyle parkı kimse kullanmadığını ifade etmemiştir. Gençlerin bu parkı yüksek oranda kullandığını söylediği görülmektedir. 30-34 yaş aralığı oran olarak ön plana çıkmaktadır.

Çizelge 3.11. Seğmenler Parkı Mann-Whitney U Testi ve Yaş Gruplarına Göre Kullanım

Seğmenler Parkı	Görüşme yapılan kişinin yaşı	Seğmenler Parkı	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75++	Toplam
Mann-Whitney U	12539,500	Değer	55	19	12	5	4	3	1	0	0	0	1	0	100
Wilcoxon W	17589,500	Yüzde	28,8	26,8	29,3	23,8	15,4	9,7	3,3	0	0	0	50	0	22,2
Z	-4,337														
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000														

Ulus Meydanı'nda da kullanıcılar ve yaş arasında bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmaktadır (Çizelge 3.12). 45-49 yaş aralığıyla birlikte kullandığını ifade edenlerin oranı yüksektir ve 65 yaş üstünde kullandığını ifade edenler olmuştur. 45-49 yaş aralığının altında kalan gruplarda kullanım söz konusu olmakla birlikte diğer gruplara göre daha düşüktür.

Çizelge 3.12. Ulus Meydanı Mann-Whitney U Testi ve Yaş Gruplarına Göre Kullanım

Ulus Meydanı	Görüşme yapılan kişinin yaşı	Ulus Meydanı	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75++	Toplam
Mann-Whitney U	10093,000	Değer	18	11	8	1	4	8	10	5	2	1	1	1	70
Wilcoxon W	82483,000	Yüzde	9,4	15,5	19,5	4,8	15,4	25,8	33,3	25	15,4	50	50	50	15,6
Z	-3,216														
Asymp. Sig. (2-tailed)	,001														

Kocatepe Camisi'nde kullanıcılar ve yaş arasında bir ilişkinin olduğu ortaya çıkmaktadır (Çizelge 3.13). 40-44 yaş aralığından itibaren kullandığını ifade edenlerin oranı yüksektir. 40-44 yaş aralığının altında kalan grupların oranları biraz daha düşüktür.

Çizelge 3.13. Kocatepe Camisi Mann-Whitney U Testi ve Yaş Gruplarına Göre Kullanım

Kocatepe Camisi	Görüşme yapılan kişinin yaşı	Kocatepe Camisi	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-+	Toplam
Mann-Whitney U	7908,000	Değer	13	9	2	3	6	4	5	4	3	0	1	0	50
Wilcoxon W	88108,000	Yüzde	6,8	12,7	4,9	14,3	23,1	12,9	16,7	20	23,1	0	50	0	11,1
Z	-2,419														
Asymp. Sig. (2-tailed)	,016														

Hacı Bayram Veli Camisi'nde benzer bir durum ortaya çıkmaktadır (Çizelge 3.14). 35-39 yaş aralığında oranda bir yükselme olmakta ve oranlar yüksek olarak devam etmektedir. 35-39 yaşa aralığının altında kalan grupların kullanım yüzdesi diğer gruplara göre daha düşüktür.

Çizelge 3.14. Hacı Bayram Veli Camisi Mann-Whitney U Testi ve Yaş Gruplarına Göre Kullanım

Hacı Bayram Veli Camisi	Görüşme yapılan kişinin yaşı	Hacı Bayram Veli Camisi	18-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-+	Toplam
Mann-Whitney U	10143,000	Değer	18	10	6	5	11	12	10	3	4	1	1	0	81
Wilcoxon W	78408,000	Yüzde	9,4	14,1	14,6	23,8	42,3	38,7	33,3	15	30,8	50	50	0	18
Z	-4,542														
Asymp. Sig. (2-tailed)	,000														

Görüşmecilerin söylemlerinde de bazı alanları gençler ve yaşlılar ile ilişkilendirdikleri görülmektedir. Özellikle genç görüşmecilerin çoğu gittikleri mekanlara daha çok kimlerin geldiğini düşündükleri sorulduğunda cevap olarak gençler demişlerdir. 22 yaşındaki kadın görüşmeci gittiği alanların sevdiği yönünü “genç nüfusun hakim oluşu” olarak ifade etmektedir. Bahçelievler 7. Cadde genellikle genç insanlar ile ilişkilendirilmektedir: “Bahçeli 7.Cadde orta gelir grubunun ve daha genç insanların kullandığı bir yer.” 62 yaşındaki erkek görüşmeci “...Ora artık size, bize değil.” diyerek bu caddeyi gençler için daha uygun bulduğunu ifade etmektedir. Başka bir görüşmeci “Bahçeli 7.Cadde orta gelir grubunun ve daha genç insanların kullandığı bir yer” demektedir. Diğer kamusal mekanlara yönelik yaş ile ilgili söylemler ise şu şekildedir: “Kızılay’da genç öğrenciler, Tunalı’da aileler, Kuğulu Park’ta aileler oluyor”, “Ulus, hiç sevmem. ... bize göre değil, genelde yaşlılar takılıyor...”, “...Kızılay’a daha çok gençler ama Hacı Bayram Veli Cami’sine daha çok yaşlılar geliyor.”, “Genelde gençler Mogan ve Eymir’i tercih ediyor. Göksu da çocuklar ve aileler açısından açık alan kullanışlı oluyor.”, “Bestekar Sokağa zaten gidemem genç değilim. İşim gereği Kızılay içerisinde Karanfil Sokak desen aynı şekilde o da keza.”

Bahçelievler 7. Cadde hem sayısal verilerde hem de söylemlerde gençlerin daha çok kullandığı bir yer olarak karşımıza çıkmaktadır. Aynı şekilde Ulus Meydanı, Hacı Bayram Veli Camisi, Karanfil Sokak ve Bestekar Sokak söylemleri ve sayısal verilerinde de tutarlılıklar bulunmaktadır. Görüşmeciler bu mekanları daha çok gençlerin ya da yaşlıların kullandıklarını düşünmektedirler.

4. SONUÇ

Ankara kentinin kamusal mekanlarının kullanımını yaş üzerinden değerlendiren çalışmada bazı mekanlarda yaş ve kullanım arasında bir ilişkiye rastlanmıştır. Bahçelievler 7. Cadde, Bestekar Sokak, Karanfil Sokak, Tunalı Hilmi Caddesi, Altınpark, Keçiören Evcil Hayvanlar Parkı, Kurtuluş Parkı, Seğmenler Parkı, Ulus Meydanı, Kocatepe Camisi ve Hacı Bayram Veli Camisi yaş ile ilişkili olarak karşımıza çıkmaktadır. Bahçelievler 7. Cadde, Karanfil Sokak, Bestekar Sokak ve Tunalı Hilmi Caddesi’nin ağırlıklı olarak belirli bir yaş grubu altı tarafından kullanıldığı görülmektedir. Cadde ve sokakları gençler daha fazla kullanmaktadır. Parklarda bu durum hangi park olduğuna bağlı olarak farklılık göstermektedir. Kurtuluş ve Seğmenler Parkında gençlerin yüzdeleri yüksekken, Altınpark ve Keçiören Evcil Hayvanlar Parkında gençlerin düşük oranda olduğu görülmektedir. Ulus Meydanı, Kocatepe Camisi ve Hacı Bayram Veli Camisi’nde ise belirli bir yaş grubunun altında çok fazla kişinin yer almadığı görülmektedir. Dini alan kullanımları gençler tarafından çok fazla tercih edilmemektedir. Cadde ve sokakları daha çok belirli bir yaş grubu ve altının kullandığı görülürken dini alanları daha çok belirli yaş grupları ve üstü kullanmaktadır. Bununla birlikte ele alınan diğer pek çok kamusal mekanın kullanımında yaş ilişkisi bulunamamıştır. Özellikle Kızılay Meydanı tüm yaş grupları aralıklarında kullanıldığı ifade edilen ve çok sayıda kişi tarafından kullanılan bir mekandır. Bu durumda Ankara örneğinde çoğu kamusal mekan tüm yaş grupları tarafından tercih edilirken az sayıda da olsa belirli yaş grupları tarafından daha çok tercih edilen kamusal mekanlar bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Adhya, A. (2008). *Exploring the Public Realm: Understanding Multiple Ways of Publicness in Urban America*. AIA Report on University Research, Lawrence Technological University, Southfield, Michigan.
- Akkar, Z.M. (2004) *New-generation public spaces – How ‘inclusive’ are they?*. Paper presented at Open Space: People Space Conference, Edinburgh, Scotland.
- Akkar, M. (2012). Kamusal mekan (public space). M. Ersoy (Editör). *Kentsel Planlama: Ansiklopedik Sözlük*. İstanbul: Ninova Yayıncılık, s.175-178.
- Askari, A.H., Soltani, S., Ahmad, I.M. (2015). Engagement in public open spaces across age groups: The case of Merdeka Square in Kuala Lumpur city, Malaysia. *URBAN DESIGN International* (2015) 20, 93–106.
- Carr, S., Francis, M., Rivlin, L. G. and Stone, A. M. (1992). *Public Space*. Cambridge University Press, Cambridge.
- Cattell, V., Dines, N., Gesler, W. and Curtis, S. (2008). Mingling, observing, and lingering: Everyday public spaces and their implications for well-being and social relations. *Health & Place*, 14, 544–561.
- Gökğür, P. (2017). *Kentsel Mekanda Kamusal Alanın Yeri*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Holland, C., Clark, A., Katz, J. and Peace, S. (2007). *Social interactions in urban public places*. Bristol: The Policy Press.
- Hutchison, R. (1994). Women and the Elderly in Chicago's Public Parks. *Leisure Sciences*, 16, 229-247.
- Kohn, M. (2004). *Brave New Neighborhoods The Privatization Of Public Space*. New York and London: Routledge.
- Laughlin, D.L., Johnson, L.C. (2011). Defining and exploring public space: perspectives of young people from Regent Park, Toronto, *Children's Geographies*, 9:3-4, 439-456
- Lieshout, M.v. ve Aarts, N. (2008). Outside Is Where It's At!" Youth and Immigrants' Perspectives on Public Spaces. *Space and culture*, 11(4), 497-513.
- Loukaitou-Sideris, A. (2003). A Study of Intergroup Relations Among Children in Public Settings. *Journal of the American Planning Association*, 69(2), 130-143.
- Moeckli, D. (2016). *Exclusion from Public Space A Comparative Constitutional Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Neal, Z.P. (2010). Locating Public Space. In A. M. Orum ve Z. P. Neal (Eds.), *Common Ground? Readings and Reflections on Public Space*. New York and London: Routledge, Taylor and Francis Group, 1-10.
- Németh, J. and Schmidt, S. (2011). The privatization of public space: modeling and measuring publicness. *Environment and Planning B: Planning and Design*, 38, 5 – 23.
- Noon, R.B., Ayalon, L. (2017). Older Adults in Public Open Spaces: Age and Gender Segregation. *Gerontologist*, Vol. 58, No. 1, 149–158.
- Özbek, M. (2015). Giriş: Kamusal Alanın Sınırları. M. Özbek (Editör), *Kamusal Alan*. İstanbul: Hil Yayın, 21-90.
- Peters, K. Elands, B. and Buijs, A. (2010). Social Interactions in Urban Parks: Stimulating Social Cohesion? *Urban Forestry & Urban Greening*, 9, 93–100.
- Shaftoe, H. (2008). *Convivial Urban Spaces*. Sterling: Earthscan.
- Standler, K. (2014). Open Spaces for Young People – Teens_Open_Space. *International Journal of Contemporary Architecture* "The New ARCH" Vol. 1, No. 1: 1-6.
- Tatlıdil, E. (2009). Kent ve Kentli Kimliği; İzmir Örneği. *Ege Akademik Bakış / Ege Academic Review*, 9(1), 319-336.
- TÜİK, Türkiye İstatistik Kurumu, <https://www.tuik.gov.tr/>